

väst punkt

ETT MAGASIN FRÅN HÖGSKOLAN VÄST NR 1 JUNI 2008

KEEP THE PACE

Internationellt fokus på snabba bilar

SAMARBETE

Gemensam satsning på Högskolecentra

Målgång för samlat campus

INVIGNING

Västpunkt Nr 1 juni 2008 – Magasin från Högskolan Väst, ISSN 1653-462X. **Postadress** 461 96 Trollhättan. **Redaktör och ansvarig utgivare** Bodil Järnerot, tel 0520-22 30 81, e-post vastpunkt@hv.se. Knutet till Västpunkt finns ett redaktionsråd. **Externa skribenter** Karin Ljungman. **Fotografer** AD-bild, Anders Wéjrot, Andreas Johansson, Bodil Järnerot, Matton, PACE, Torsten Aipi. **Grafisk form** Tre Art Reklambyrå AB. **Tryck** Palmbladstryckeri. **Västpunkt** trycks på Svanenmärkt papper. **Upplägga** 9 000 ex. Redaktionen svarar för text då ej annat anges – dock ej för inkommet, ej beställt material. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inkomna bidrag. **Västpunkt** får citeras om källan anges. Adressuppgifterna till Högskolan Västs alumnier är hämtade från Högskolan Västs studieregister LADOK. **Västpunkt** skickas ut gratis till våra läsare. Tidningen går också att läsa på webben på www.vastpunkt.hv.se

HÖGSKOLAN VÄST

start
punkt

OM ATT SÄTTA PUNKT OCH VÄNDA BLAD I HÄNRYCKNINGENS TID

● Vem är inte så här års benägen att hålla med vissångaren Olle Adolphson om att "Nu är det gott att leva"? Ljuset har återvänt och naturen har vaknat till liv igen. Vi är inne i hänryckningens tid.

Själv känner jag mig lite extra hänryckt i år. Den här sommaren blir speciell för oss som arbetar på Högskolan Väst. För ett år sedan påbörjades inflyttningen på vårt nybyggda campus i Trollhättan. I sommar när verksamheten i Vänersborg flyttas hit är målet att samla högskolan till ett gemensamt campus på en ort uppnått.

Men även om Högskolan Väst fortsättningsvis har Trollhättan som hemvist betyder det inte att vi helt lämnat Uddevalla och Vänersborg. Samarbetet med de högskolecentra som etablerats i Fyrstad kommer att fortsätta. Vi ska komplettera varandra, framhåller prorektor Marita Johanson i en artikel om HC-samarbetet i detta nummer av Västpunkt.

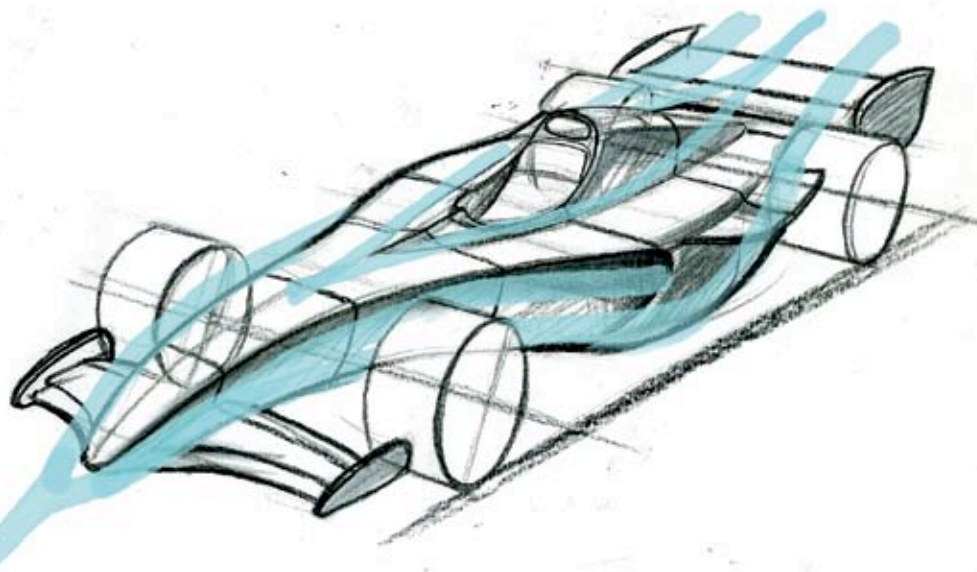
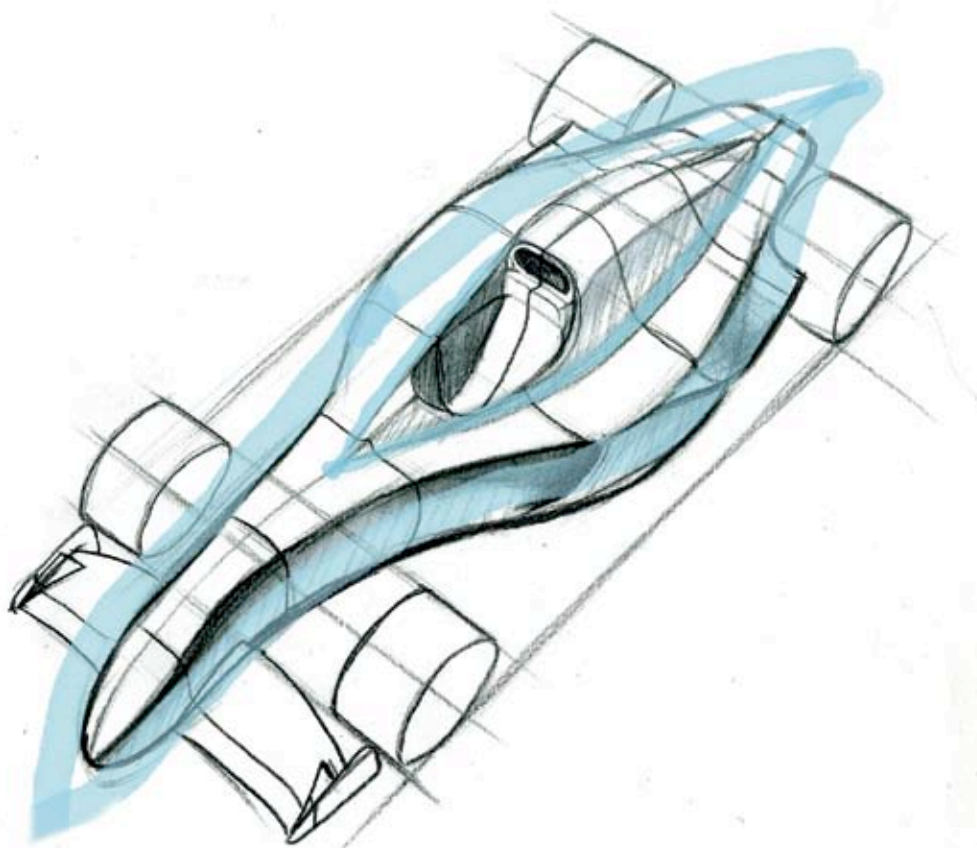
Egentligen har allt gått väldigt fort sedan beslutet att samla Högskolan Väst till Trollhättan fattades 2004. Fast allting är ju relativt. Våra studenter är vana att

jobba i ett helt annat tempo. För högskolans PACE-studenter, som är med och bygger en Formel 1-bil åt GM i USA, handlar det om att hantera hastigheter runt 300 kilometer i timmen. Av de 200 studenter världen över som deltar i projektet har just de gjort ett så bra intryck att de i sommar får träffa GM:s ledning.

Andra studenter som får en chans att visa vad de kan är högskolans blivande sjuksköterskor. I projektet "Nationell klinisk slutexamination" provas den kliniska kompetensen utifrån de krav som kan ställas på en nyutbildad sjuksköterska. Det klarar de flesta studenterna bra.

För mig är både PACE-samarbetet och den kliniska slutexaminationen av sjuksköterskor utmärkta exempel på vad arbetsintegrerat lärande handlar om i praktiken. ●

Bodil Järnerot,
redaktör

SAMLAT CAMPUS 4

Nya möjligheter när högskolan flyttar ihop

INVIGNING 6

Avstamp för "nya" Högskolan Väst

PACE 7

Internationellt bilsamarbete i högt tempo

REKTORS ORD 10

HÖGSKOLECENTRA 12

Gemensam satsning i Fyrstad

FRÅN BARNSKÖTARE TILL FÖRSKOLELÄRARE 14

Kunskapslyft för yrkesverksamma

PTC 17

Plats för gränsöverskridande möten

AIL-ARBETE 18

Långsiktigt arbete som gett resultat

KLINISK EXAMINATION 20

Sätter sjuksköterskan på prov

GÄSTTYCKARE 23

Betydelsen av regionala högskolor

INNEHÅLL

NR1

I sommar går sista flyttlasset:

VÅRT SAMLADE .. CAMPUS GER ÖKADE MÖJLIGHETER

I sommar flyttar Högskolan Väst sin verksamhet i Vänersborg till Trollhättan. Därmed är målet att samla högskolan till ett gemensamt campus på en ort uppnått.

– Det finns en positiv förväntan inför flytten, säger prefekt **Madeleine Bergh**.

Text: Bodil Järnerot

Foto: Andreas Johansson

● Inflyttningen på Campus Trollhättan påbörjades för ett år sedan. Först ut att installera sig i de nybyggda lokalerna var studenter och personal från Uddevalla och Trollhättan, samt högskolans förvaltning. I sommar har turen kommit till studenter och personal i Vänersborg. Västpunkt förde samman högskolans fyra prefekter för att höra om deras tankar och idéer inför framtiden på ett och samma campus.

– Det kommer att bli både bättre och lättare, inte bara för oss själva med möten och annat, utan framför allt för studenterna. Nu får de en annan närhet till varandra. Dessutom får de en chans att välja bland vårt samlade utbildningsutbud och det ger dem ökade möjligheter, säger **Jan Theliander**, prefekt för Institutionen för individ och samhälle, som för närvarande återfinns i Vänersborg.

TRÄFFAS I FIKARUMMET

Hans kolleger **Liselott Lycke** och **Anna-Maria Blomgren** som redan finns på plats i Trollhättan har under det gångna året märkt av fler fördelar med att ha verksamheten samlad på ett och samma ställe.

– Närheten till förvaltningsavdelningarna. Nu kan man lära känna dem på ett annat sätt och i och med att vi träffas i fikarummet kan vi lösa många frågor direkt, säger Liselott Lycke från Institutionen för ingenjörsvetenskap.

– Ja, det är viktigt att förvaltningen finns inne i högskolan, inte minst för att öka förståelsen för den verksamhet vi bedriver. De har ju en stödjande funktion. Kontakterna med dem har ökat, fyller Anna-Maria Blomgren från Institutionen för ekonomi och IT, i.

Men som de första att flytta in har de också fått tampas med en del av de barnsjukdomar de nya lokalerna haft. Ofta har det handlat om praktiska problem,

som exempelvis brister i funktionaliteten hos AV-hjälpmedlen i föreläsningssalarna.

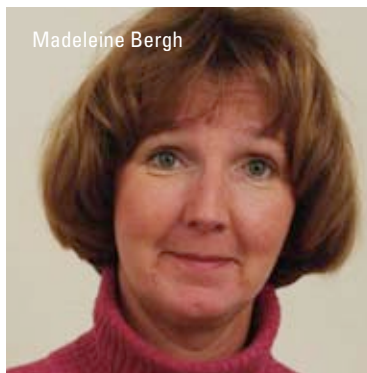
– Förhoppningsvis bygger man inte in samma problem i etapp 2, säger Liselott Lycke.

SAMARBETE ÖVER INSTITUTIONSGRÄNSER

Madeleine Bergh på Institutionen för omvårdnad, hälsa och kultur som liksom Jan Theliander fortfarande betraktar det nya campuset med besökarens ögon, ser fram emot att börja jobba i de nya, fräscha lokalerna i höst. Bättre datasalar, tillgången till ett större bibliotek samt möjligheten att ge studenterna bättre service är några av de fördelar hon ser framför sig.

– Sedan tror jag också att samarbetet över institutionsgränserna kommer att öka. I Vänersborg har institutionerna haft mycket nytta av varandra, särskilt inom samhällsvetenskapen, och där kan vi nog få ett tillskott, säger hon. >>>

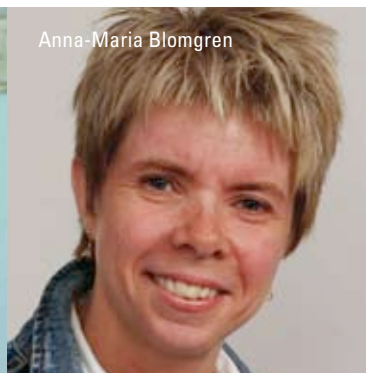
Madeleine Bergh

Liselott Lycke

Jan Theliander

Anna-Maria Blomgren

ATTRAKTIV ARBETSPLATS

En annan följd av ett nytt, gemensamt campus tror prefekterna blir att det kan göra Högskolan Väst till en mer attraktiv arbetsplats. Det skulle i sin tur kunna göra det lättare att rekrytera personal. Ett bättre samutnyttjande av lärarna, för att stärka utbildningarna, är ytterligare en utveckling de ser framför sig.

Bland de positiva effekterna av att vara på ett och samma ställe nämner de också möjligheten att arrangera fler forskningsseminarier som fler kan få

tillgång till, samt fler studentaktiviteter.

– Vi får tillfälle att tänka tvärvetenskapligt och att odla kunskapsintresset rent allmänt, säger Anna-Maria Blomgren.

BÄTTRE EFFEKT

Det verkar inte vara svårt att hitta fördelar med flytten av Högskolan Väst till Trollhättan. Finns det inga nackdelar?

– Samverkan med Uddevallaregionen har blivit svårare och det visste vi att den skulle bli. Men vi har jobbat aktivt med Högskolecentrum Bohuslän och förlägger

nu en hel utbildning om ledarskap i detaljhandeln där i höst, så jag tror kanske ändå inte att vi tappat så mycket, säger Anna-Maria Blomgren, innan hon på nytt hittar fler fördelar med att Högskolan Väst från och med i höst finns på en ort:

– Med ett samlat campus kommer vårt jobb att ge bättre effekt. Vi har ett campus och en verksamhet som jag känner mig stolt över. Högskolan Väst har något bra att erbjuda. ●

INVIGNING AVSTAMPET FÖR "NYA" HÖGSKOLAN VÄST

Den 12 till 13 september invigs Högskolan Västs nybyggda campus. Men högskolan kommer under hela hösten att bjuda såväl den breda allmänheten som prominenta gäster och den egna personalen på ett innehållsrikt program som markerar avstampet för "nya" Högskolan Väst.

Detaljerna är i skrivande stund inte klara, men ambitionen är att högskolan med ett brett program ska locka många människor till invigningsdagarna. Firandet inleds fredagen den 12 september med att Högskolan Väst bjuder in samarbetspartners och den egna personalen till en invigningsceremoni med plats för både högtidliga tal och lättsammare inslag, mat och underhållning. Lördagen den 13 öppnas portarna för allmänheten.

CENTRAL MÖTESPLATS

På Öppet hus kommer det att bjudas på en mängd aktiviteter för stora som små – allt i syfte att visa upp det nybyggda campuset samt att manifesteras högskolans roll i samhället. Under

lördagen kommer dessutom för första gången en särskild träff för högskolans alumner, det vill säga före detta studenter, att arrangeras.

– Vi kommer att erbjuda ett brett program som jag hoppas lockar många. Med invigningen vill vi visa att högskolan är en central mötesplats, öppen för alla, säger **Ann-Louise Öhrn**, projektledare för högskolans invigning.

AKTIVITETER HELA HÖSTEN

För den som vill läsa mer om Högskolan Väst kommer inför invigningen även en särskild tidningsbilaga att tas fram. Den kommer att distribueras till TTELA:s, Bohuslänningens och ett urval av GP:s prenumeranter första helgen i september.

Merparten av de aktiviteter som nu planeras förläggs till själva invigningen i mitten av september, men högskolan kommer att fortsätta att erbjuda aktiviteter under hela hösten. Veckorna efter invigningen ges öppna föreläsningar inom ramen för det kafésamar-

bete högskolan har med Folkuniversitetet. Den 26 september arrangeras ForskarFredag. Då firar Högskolan Väst tillsammans med resten av Europa forskningen. Den 28 oktober ordnas slutligen en särskild dag för yrkesverksamma lärare för att sätta fokus på lärarrollen och ge lärare över ämnesgränserna möjligheter att träffas.

– För mig innebär hösten 2008 avstampet för nya Högskolan Väst. Det har varit en lång process och när vi nu går i mål vill vi självklart fira det och dela vår glädje med andra. Det gör vi genom satsningen på denna storslagna invigning, säger Högskolan Västs rektor **Lars Ekedahl**.

Invigning
NYA CAMPUS
12-13 september 2008

STUDENTER GER BILINDUSTRIN TOPPFART

>>>

PAGE

Högskolan Väst ingår som enda lärosäte i Sverige i nätverket PACE.

Kontakterna med några av världens ledande företag ger högskolans maskiningenjörsstudenter tillgång till förstklassiga programvaror och datorer, men framför allt en unik möjlighet till internationellt samarbete och en chans att lära sig hur fordonsindustrin fungerar "från insidan".

Text: Bodil Järnerot

Foto: Andreas Johansson

● På Högskolan Väst sitter **Avalon Falcon, Elin Behrns** och **Johan Freudenthal** och finslipar på de sista detaljerna i årets PACE-uppdrag: att bygga en Formel 1-bil. När den här intervjun görs, är det fortfarande några veckor kvar tills det är dags att åka till Brigham Young University i USA för att montera ihop bilen som de tillsammans med 200 andra studenter från 20 lärosäten i 10 länder och 16 tidszoner varit med och utvecklat. Alla skolor har förutom motor, däck och växellåda tagit fram sin del av bilen. Högskolan Väst har utvecklat och tillverkat vingarna och noskonen. Högskolans tre maskiningenjörsstudenter, specialiserade på produktutveckling och design, har framför allt samarbetat med studenter från Sydkorea, Kina, USA och Canada. De kan, när de nu närmar sig målet, konstatera att det varit arbetsamt, men väldigt lärorikt.

– Den största utmaningen har inte handlat om teknik eller tidszoner, utan om att få kommunikationen att fungera. Ibland har svårigheterna berott på dåliga språkkunskaper, men oftast på våra olika kulturer. Vi fick i början höra att vi var för rättfram och respektlösa eftersom vi tilltalade alla med du. Nu får vi tvärtom beröm, eftersom de märker att vi får informationen att gå fram, säger Elin.

Avalon blev så fort hon hörde talas om PACE intresserad av att vara med i projektet. Elin och Johan insåg också snart att det var en bra erfarenhet för dem.

– Förutom möjligheten att jobba upp kontakter, lockade det att få lära sig mer om logiskt tänkande kring konstruktionsarbete. Det här är inget vi gjort för ett vanligt betyg, säger Johan.

VÄRLDSOMFATTANDE NÄTVERK

PACE står för Partners for the Advancement of Collaborative Engineering Education. Det är ett världsomfattande nätverk som bildades 1999 i syfte att stärka banden mellan högskolor och universitet och att stötta utbildning och utveckling inom området CAD/CAM/CAE. Bakom nätverket står fordonskoncernen General Motors och IT-jättarna EDS, Hewlett Packard, Siemens och Sun Microsystems.

– Vi upptäckte att det fanns ett glapp i unga ingenjörers kunskaper i att jobba med design med IT-stöd och GM:s förväntningar. Vi fick börja med att sätta de nyanställda i utbildning. Det fick oss att fundera på hur vi i stället kunde göra studenterna bättre förberedda på det jobb som väntade hos oss. Resultatet blev PACE, berättar **Elaine Chapman Moore**, verkställande direktör och globalt ansvarig för PACE.

I samarbetet ingår för närvarande 45 lärosäten inriktade på ingenjörsvetenskap och design från tio länder. Högskolan Väst, som kom med 2003, är tillsammans med två tyska universitet de enda lärosätena i Europa.

Konkret innebär samarbetet att de strategiskt utvalda lärosätena förses med toppklassad utrustning och programvara som används inom fordonsindustrin – till exempel CAD-verktyget NX. I utbildnings-

syfte får studenterna sedan uppdrag som ska lösas. Det kan antingen vara att delta i det årliga biluppdraget – något som Högskolan Väst nappat på – eller att vara med i någon av de tävlingar som arrangeras.

TRÄFFAR GM-LEDNINGEN

I år är det tredje gången som högskolans studenter deltar i bilprojektet. Under själva uppdraget har Högskolan Väst rollen som underleverantör. Brigham Young University i USA, med **Dr Greg Jensen** i spetsen, har det övergripande projektledningsansvaret.

Biluppdraget blir för varje år som går mer komplext. Årets bil som snart ska sättas ihop är konstruerad för att klara närmare 300 kilometer i timmen på racerbanan Miller Motorsports Park i Utah. Studenterna på Högskolan Väst har arbetat med kolfibermaterial för att nosen och vingarna ska klara påfrestningarna.

– Det är ett hållfast och anpassningsbart material som är vanligt på Formel 1-bilar. Dessutom är det ett lätt material och det är ju viktigt för en bil som ska gå fort, säger Johan.

De började sitt arbete med att göra beräkningar, modelleringar och 3D-visualiseringar i datorn. Utifrån detta utvecklade de sedan nosen och vingarna, som till slut tillverkades på Saab Automobile.

Om de klarat uppdraget får de veta när det blir dags att testköra bilen. Men det blir varken Avalon, Elin, Johan eller någon annan student som kommer att sitta bakom ratten. Det anses för farligt. De får i stället rikta in sig på att ta sig till GM i Detroit, där bilen och projektet i slutet av juli ska presenteras för PACE-ledningen. För Högskolan Västs tre studenter väntar dessutom ytterligare ett toppmöte innan de återvänder till Sverige. De har nämligen valts ut bland de 200 studenterna för att presentera sitt arbete för GM:s ledning.

– Det känns stort, men självklart roligt, för vi har jobbat så hårt, säger Avalon.

Greg Jensen är inte förvånad över de svenska studenternas framgångar.

– De har gjort ett utmärkt jobb och har varit mycket trevliga att jobba med. De har alltid hållit tidsplanen och har både klarat av att etablera en relation

med sina industripartners och med de andra inom PACE. De lyckades dessutom snabbt förstå att de är en del av ett globalt team, säger han och fortsätter:

– Det är hårt arbete att vara med i PACE, men någonting säger mig att det här är rätt sätt att jobba. Världen blir plattare och plattare och vi måste förbereda studenterna för det globala arbetssättet.

BARA VINNARE

Henrik Johansson, PACE-ansvarig på Högskolan Väst, hoppas att högskolan i framtiden ska kunna få en större roll i PACE-arbetet, exempelvis genom att ansvara för ett eget PACE-projekt.

– Det skulle göra oss mer erkända, både inom PACE och internationellt säger han.

Att fler lärosäten tar på sig projektledaransvar är en utveckling som både Elaine Chapman Moore och Greg Jensen välkomnar. Och de tror att Högskolan Västs roll i samarbetet kommer att öka. De tror också att nätverket kommer att fortsätta växa och att antalet medverkande länder, särskilt från tredje världen, kommer att öka.

– Det här är ett nätverk som har enorma möjligheter, säger Greg Jensen.

– Ja, det är ett unikt vinn-vinnsamarbete som inte förekommer på något annat ställe, instämmer Henrik Johansson.

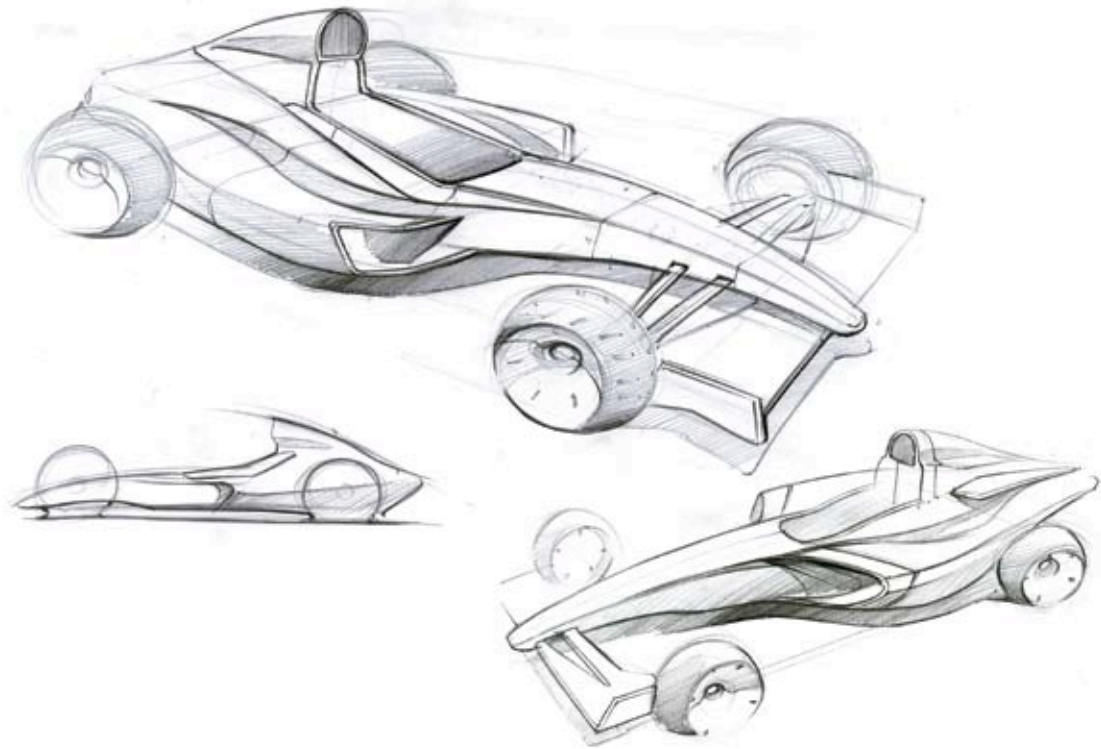
Frågan är då om PACE hjälpt GM att komma tillrätta med de problem företaget hade med studenternas kunskaper, som ju var orsaken till att nätverket bildades?

– Definitivt. Vi har sett enorma skillnader, intygar Elaine Chapman Moore.

STARTAR EGET

För Avalons, Elins och Johans del börjar inte bara PACE-projektet, utan hela studietiden gå mot sitt slut. I sommar är de färdigutbildade maskiningenjörer. Men de har redan stakat ut nya mål. Johan har siktet inställt på att arbeta med design på något företag. Avalon och Elin tänker starta eget. Deras designkonsultföretag – Noom – är redan registrerat.

– Vi har ambitionen och är beredda att arbeta hårt. Och vi har lärt oss så mycket av att vara med i PACE-projektet. Det kommer vi att ta med oss. ●

PACE-projektet omfattar allt från designutveckling till montering av den färdiga bilen.

REKTORSORD

● Den 24 april lämnade Högskolan Väst in en programförklaring till KK-stiftelsen med titeln "Samproduktion av kunskap och kompetens i och för det nya arbetslivet". Du kan läsa den på www.hv.se.

I programförklaringen säger vi att **tillsammans med det omgivande samhället, och med kunskapsproduktion i fokus, ska vi skapa en ny generation utbildnings- och forskningsmiljö.** Detta är utmanande och uppfordrande - men vi har faktiskt redan anträtt den vägen.

SAMPRODUKTION STIMULERAS

KK-stiftelsen har beslutat sig för att inrätta ett program som stödjer utvecklandet av kunskaps- och kompetensmiljöer vid de nya lärosätena. Från stiftelsens sida menar man nämligen att det har skett en förskjutning så att en stor del av kunskapsbildningen i dag sker utanför akademien, och att det i det perspektivet är viktigt att öka kunskapsutbytet mellan akademi och samhälle. Man vill därför, stimulera förmågan till samproduktion av kunskap och kompetens. Detta är

utomordentligt bra.

För många av landets högskolor är emellertid detta inte nytt. Högskolan Väst insåg tidigt att arbetsliv, utbildning och forskning tydligt måste integreras inom högskolans uppdrag. Detta har bland annat tagit sig uttryck i vårt övergripande förhållningssätt om arbetsintegrerat lärande, AIL, där en grundläggande idé är att integrera lärdom och kunskap från arbetsliv och akademi.

PTC - EN MANIFESTATION

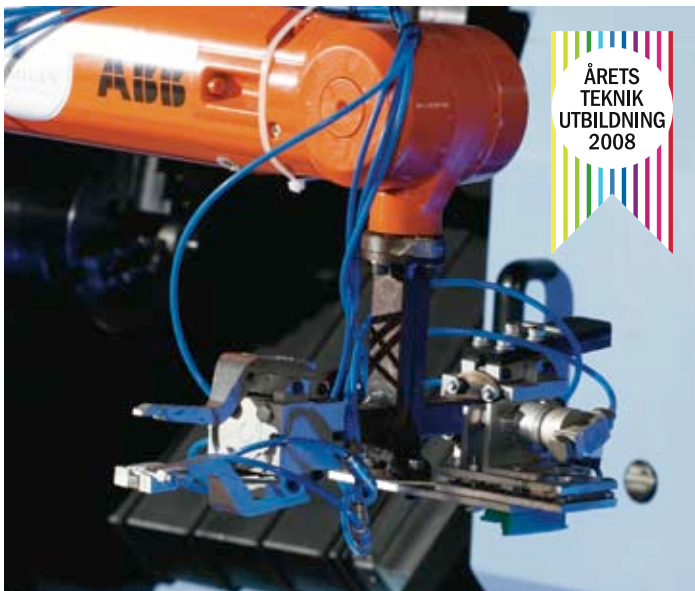
Etablerandet av produktionstekniskt centrum, PTC, tillsammans med Innovatum AB, Volvo Aero Corporation och Saab Automobile AB är en fysisk manifestation av ett nytt och integrerat arbetssätt som vi tror kan bli stilbildande, helt i en anda av samproduktion. På PTC möts elever, studenter, högskoleforskare och företagsforskare i behovsdefinierade projekt genomförda med ett vetenskapligt förhållningssätt. Forskning och utbildning för näringslivsutveckling, för tillgång på kvalificerad arbetskraft och för konkurrenskraft går här hand i hand. Detta är en

ny generation forsknings- och utbildningsmiljö.

PRAXISNÄRA FORSKNING

Det är roligt och stimulerande i diskussionen kring allt större forskningssatsningar koncentrerade till några få universitet med syfte att nå "nobelprisklass" att KK-stiftelsen sticker ut och i hög grad argumenterar för vikten av den praxisnära forskning som många högskolor bedriver. Denna forskning betyder mycket både för arbetslivets förutsättningar och enskilda företags möjligheter att globalt kunna konkurrera från en lokalisering någonstans i landet. Detta gynnar inte bara nationen som helhet utan bidrar också till möjligheterna att stimulera tillväxt och utveckling utanför storstadsregionerna. Oavsett om Högskolan Väst erhåller stöd eller ej från KK-stiftelsen för att skapa den nya generationens utbildnings- och forskningsmiljö är det ändå dit vi strävar och de första stegen är redan ärtagna. ●

Lars Ekedahl,
rektor Högskolan Väst

ÅRETS BÄSTA TEKNIKUTBILDNING

Högskolan Västs maskiningenjörsutbildning har utsetts till Årets Teknikutbildning Högskola 2008 av Teknikföretagen. Prissumman är 1,5 miljon kronor varav 1 miljon ska satsas på att ytterligare utveckla programmet och 500 000 på stipendier för studenterna.

- Vi är oerhört stolta och glada, säger **Liselott Lycke**, prefekt på Institutionen för ingenjörsvetenskap. Det är en bekräftelse på att det vi gör är bra och att högskolans målmedvetna satsning på arbetsintegrerat lärande ger resultat. I juryns motivering står det bland annat att högskolans utbildning ger de viktiga baskunskaperna, är väl förankrad i relevant forskning och skapar förståelse för hela kedjan i såväl mindre som större industriföretag. Teknikföretagen är en intresseorganisation som representerar fler än 3 400 teknikföretag.

STUDENTER STÄLLE UT I TROLLHÄTTANS KONSTHALL

Seriegrafier, digitala bilder, målningar, animationer, en barnbok och en pärlplatta på 36 000 pärlor - det var några av de alster Högskolan Västs medie- och designstudenter ställde ut i Trollhättans konsthall i början av maj. Det var första gången högskolans studenter ställde ut i konsthallen. Bakom initiativet står **Anneli Martin**, bildkonstnär och lärare i bild och form på högskolan. - Tanken var att ge studenterna en möjlighet att visa upp sina arbeten i det offentliga rummet. På det viset blev det "på riktigt" för dem, säger hon. Hennes förhoppning är att detta ska bli starten på ett långvarigt samarbete mellan högskolan och konsthallen.

NYA DOCENTER

Ytterligare tre forskare har blivit docenter vid Högskolan Väst. Det är prorektor **Marita Johanson** som numera kan titulera sig docent i vårdvetenskap med inriktning mot hälsa, vård och omsorg, **Lars Svensson**, docent i informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande och **Gunne Grankvist**, nyutnämnd docent i psykologi.

LARS EKEDAHL FORTSÄTTER SOM REKTOR

Regeringen har beslutat förlänga Lars Ekedahls anställning som rektor på Högskolan Väst i ytterligare tre år. Förlängningen gäller från och med 1 juli 2008 till och med 30 juni 2011. Lars Ekedahl har varit rektor på högskolan sedan 1 juli 2002. Under de kommande tre åren kommer han att fortsätta arbeta mot de mål som satts upp i högskolans Vision 2015 med kompletterande strategier. Även Marita Johansons uppdrag som prorektor på högskolan är förlängt till och med 30 juni 2011.

FLER SÖKANDE TILL HÖGSKOLAN VÄST

Vid sista anmälningsdag den 18 april hade 8 700 personer sökt till Högskolan Västs utbildningsprogram eller kurser i höst. Det är en ökning med 300 personer jämfört med förra året. Sjuksköterskeprogrammet och lärarutbildningarna har lockat flest studenter. Vidare fortsätter den positiva trenden med fler sökande till ingenjörsutbildningarna. Även vissa utbildningar inom data och IT visar på en uppgång. Bland nyheterna har de tvååriga programmen Psykiatrisk omvårdnad, Webmasterutbildningen och Ledarskap för detaljhandel genererat störst intresse. Högskolan tar fortfarande emot sena ansökningar.

HÖGSKOLANS RAPPORTSERIER

Den senaste tiden har följande rapporter givits ut i högskolans rapportserier:

Forskningsrapport

Irène Johansson (ed.), Tenth Anniversary Uddevalla Symposium 2007. Institutions for Knowledge Generation and Knowledge Flows – Building Innovative Capabilities for Regions

Fredrik Sunnemark, Malcolm X och Martin Luther King Jr. Två retorik-analyser

Margaretha Herrman, Filmarbetare – yrkesval och lärande i arbetslivet

Eric Carlström, **Martin Gellerstedt** och **Pia-Carin Olofsson**, Triage på akutmottagning – en utvärdering av triage i Västra Götalandsregionen

Preprint

Roger Blomgren, Cultural Industry from threat to salvation. Film Production from art policy to regional development

Arbetsrapport

Monica Lindgren, Hälsoopedagogikens innehåll och form – en diskursanalytisk studie av begreppet "Upplevelsebaserad pedagogik"

Rapportserie för arbetsintegrerat lärande

Björn Mårdén, Arbetsintegrerat lärande – bilder och motbilder

Martin Molin, Delaktighet i olika världar – om övergången mellan gymnasiesärskola och arbetsliv

Rapporterna finns att läsa på www.bibliotek.hv.se

GEMENSAM

satsning ska öka utbildningsnivån

Ingen annanstans i Sverige finns sådana Högskolecentra (HC) som i Uddevalla, Vänersborg och Lysekil. De samarbetar med flera högskolor och universitet, startar nya utbildningar och planerar forskning.

Text: Karin Ljungman

Illustration: Matton

● När Högskolan Väst 2004 beslutade att samla tre campus till ett enda i Trollhättan var besvikelsen stor i de kommuner som blev utan. Men redan samma år beslutade högskolan och Fyrstadskommunerna att satsa gemensamt på högskoleutbildning, forskning och utveckling via ett HC i varje kommun.

Utbildningsnivån i regionen är låg och det måste finnas utbildning på hög nivå för att stärka regionens konkurrenskraft och tillväxt. Viktigt var också att näringslivet, kommunerna och HC skulle ha ett nära samarbete.

KOMPLEMENT – INTE KONKURRENT

Varje kommun driver sitt eget HC – anställer föreståndaren, styr inriktningen och står för lokalerna. Högskolan Väst medverkar på olika sätt, bland annat med anställda placerade på HC, webbaserad service samt olika aktiviteter för att locka fler till högre utbildning.

Man kan säga att HC är utvidgade lärcentra med längre utbildningar och forskning.

– Nu samlar vi Högskolan Väst och våra utbildningar på ett campus. Vi kan inte stötta utbildningar på HC med pengar, men de har till exempel hittat nationella projektmedel och initierat nya utbildningar i samarbete med oss. Vi ska inte konkurrera utan komplettera

varandra, säger **Marita Johanson**, prorektor vid Högskolan Väst.

START FÖR UNIK UTBILDNING

Varje HC har profilerat utbudet utifrån sin kommuns historia. Vänersborg satsar på vård, lärande, vatten och musik, Uddevalla på handel och entreprenörskap och Lysekil havet och turism. De ska komplettera både varandra och Högskolan Väst.

I höst startar ett nytt högskoleprogram i Vänersborg, Psykiatrisk omvårdnad, som är utvecklat av HC, Högskolan Väst, Mittuniversitetet och Malmö Högskola. Utbildningen är tvåårig, nationell och skräddarsydd för dem som vårdar personer med psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet.

– Det är unikt att tre lärosäten bidrar med varsin specialitet och därmed de bästa lärarna inom varje område – för vår del socialt arbete, säger **Ann Liss**, avdelningen för sociologi och social pedagogik vid Högskolan Väst.

Marita Johanson menar att utbildningen aldrig hade startat om inte HC Vänersborg hade drivit frågan – och inte heller om det enbart hade varit ett lärcentrum med distribution av utbildningar.

NYTT DETALJHANDELSPROGRAM

En ny, tvåårig och nationell utbildning i höst är också Ledarskap inom detaljhandeln på Högskolecentrum Bohuslän (HCB) i Uddevalla. Den kombinerar företagsekonomi, logistik, IT, affärsjuridik

och ledarskap och vänder sig till dem som vill leda detaljhandelsföretag med framgång.

– Utbildningen har en tydlig inriktning mot detaljhandeln, som är en dominerande sektor i Uddevalla. Därför var det lämpligt att förlägga utbildningen just dit, säger **Elisabeth Jansson**, avdelningen för företagsekonomi på Högskolan Väst.

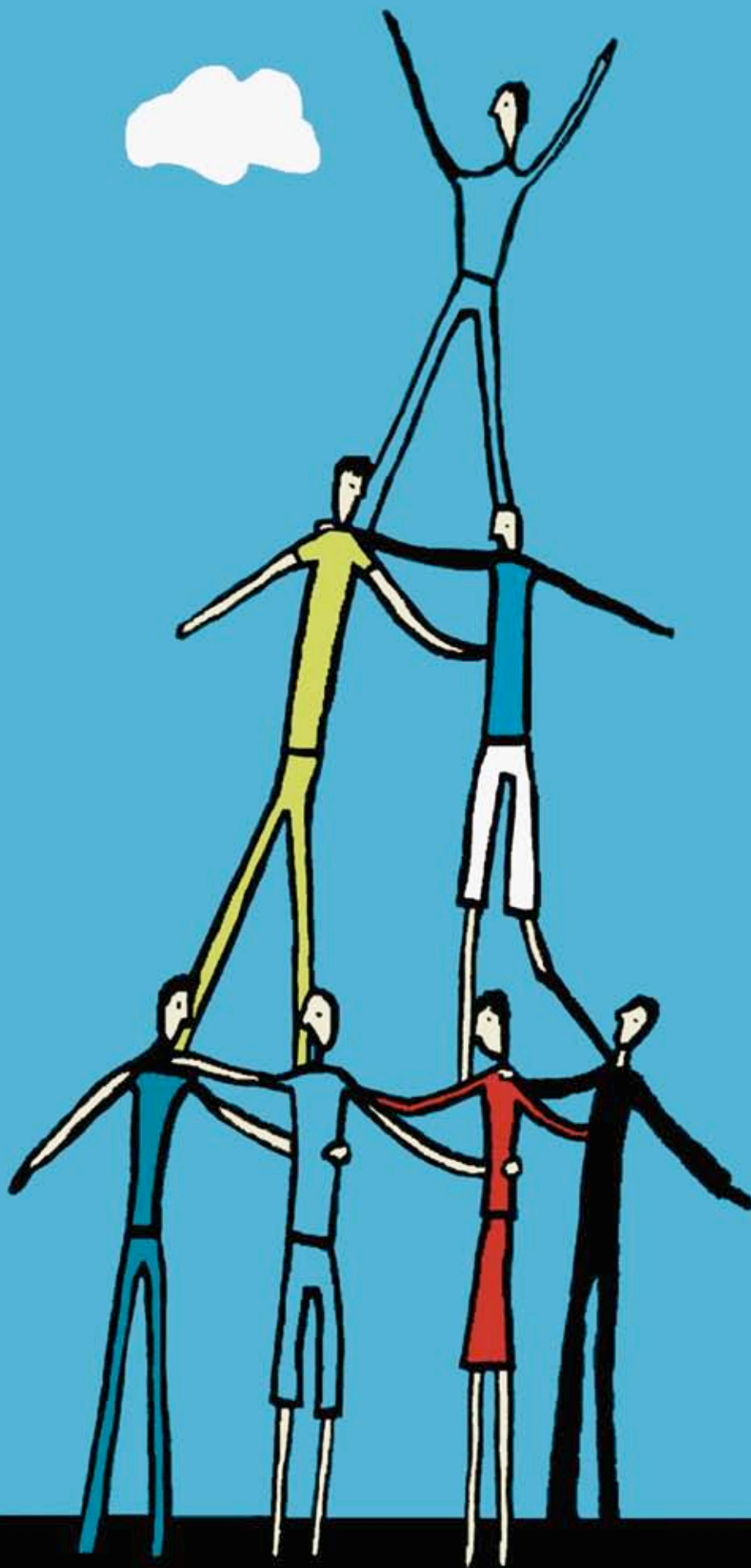
Att ha utbildningen på HCB istället för på campus i Trollhättan underlättar kontakter med fadderföretag i branschen, studiebesök och projektarbeten.

VÄRLDSLEDANDE INOM VATTEN

Både Lysekil och Vänersborg satsar på området vatten och samhälle. Om tio år ska Västra Götaland vara världsledande inom hydrologi, marinbiologi och limnologi (sötvatten). Genom forskning, utveckling och utbildning ska man utveckla ny kunskap och integrera samhällskunskap med naturvetenskap. Andra samarbetspartners är Lidköpings, Mariestads och Åmåls kommuner, Högskolan Väst, Göteborgs universitet, museer och myndigheter.

Satsningen på HC har varit viktig för det fortsatta samarbetet i Fyrstad efter campusbeslutet. Högskoleutbildningar attraherar människor och företag samt skapar utveckling och dynamik, anser Marita Johanson.

– HC ger också Högskolan Väst ett mervärde. Genom samarbetet kan vi fånga upp de behov som finns i kommunerna och skapa nya utbildningar. ●

MUSIK OCH PSYKIATRI VIKTIGT FÖR VÄNERSBORG

Högskolecentrum (HC) Vänersborg fokuserar på kompetensförsörjning och kompetensutveckling inom bland annat skola, institutionsvård, psykiatri och rättspsykiatri, infrastruktur för vuxnas lärande, ledarutveckling, Musikakademi samt Hållbar utveckling med inriktning Vatten och Samhälle.

Vänersborg har som ambition att utvecklas till ett centrum för psykiatri, rättspsykiatri och institutionsvård och att bli Sveriges bästa musikkommun. På HC startar i höst högskoleprogrammet Psykiatrisk omvårdnad – helt nytt i sitt slag i Sverige (se artikel intill). Musikakademien genomför högskolekurser och andra eftergymnasiala utbildningar i samarbete med bland annat musikhögskolor. HC vill gärna ha en eller flera professorer och fler högskoleutbildningar inom fokusområdena. Forskning ger akademisk närvaro, stärker kommunens identitet och attraktionskraft inom utbildning och kunskapsutveckling samt bidrar till kompetensutveckling i Fyrbodalen.

ENTREPRENÖRSKAP OCH HANDEL I UDDEVALLA

I Uddevalla utbildar Högskolecentrum Bohuslän (HCB) inom kommunens profilområden: handel, turism, maritima sektorn och entreprenörskap. Det är inte en minihögskola som ska ersätta högskolan utan ett komplement till högskola, näringsliv och samhälle.

HCB ligger i högskolans tidigare lokaler och erbjuder olika eftergymnasiala utbildningar som KY och distansutbildningar via högskolor. Högskolan Väst står för 70-80 procent av högskoleutbildningarna.

Distanskurserna lockar många som inte vill flytta och annars inte hade gått en högskoleutbildning. Tack vare HCB kan Uddevalla behålla sin utbildningsnivå, få en motor för utveckling och tillväxt och öka kommunens attraktivitet.

Planer finns på en entreprenörskapsarena med befintliga företag, labb, inkubator och resurser inom affärsutveckling och rådgivning. Nya utbildningar inom turism och den maritima sektorn står på önskelistan.

HAVET OCH TURISM I FOKUS I LYSEKIL

I Boviks nedlagda konserverfabrik ligger idag Lysekils Högskolecentrum (HC), nyast av de tre HC i Fyrstad. Idag finns här allt från tekniska KY (Kvalificerad Yrkesutbildning) till högskoleutbildningar till lärare och sjuksköterska. Framtiden är riktad mot maritima frågor och turism, men HC tillgodoser även dagens behov av mer kunskap.

Exempelvis får kommunen nu en etablering inom vågenergi som kommer att behöva montörer, drifttekniker och ingenjörer.

Ambitionen är att utbilda inom nya områden och vara breda. Man vill gärna fånga upp dem som har etablerat sig i trakten och som inte åker till större städer för att få utbildning. Här är HC en mycket viktig samarbetspartner för högskolor och ett komplement till dem. Kompetensförsörjning ses som en av de viktigaste framgångsfaktorerna för en kommun.

Den person som Högskolan Väst har placerad på HC Lysekil är en brygga till fortsatt samarbete.

FRÅN

BARNSKÖTARE TILL FÖRSKOLLÄRARE

Behörighetskrav för kursen Pedagogiskt arbete i förskola och fritidshem, 15 hp:

1. Minst 3 års yrkeserfarenhet, på minst halvtid, av pedagogiskt arbete i förskola, förskoleklass eller fritidshem.
2. Pågående anställning som barnskötare eller motsvarande om minst halvtid inom barnomsorgen.

Förutom ovanstående gäller följande behörighetskrav för Lärarprogrammet med inriktning mot barn- och ungdomsvetenskap, 195 hp:

1. Svenska B, Engelska A och Matematik A med lägst betyg G eller motsvarande.
2. Avklarad kurs Pedagogiskt arbete i förskola och fritidshem, 15 hp.

Det finns 60 platser på programmet och om man blir antagen till fortsatt utbildning efter vårens introduktionskurs beror bland annat de individuella bedömningar som görs.

I vår har Högskolan Väst startat en utbildning som ger barnskötare möjlighet att vidareutbilda sig till förskollärare.

– Stimulerande och utvecklande, säger **Kerstin**

Lövgren, en av de barnskötare som börjat studera igen.

Text: Anna Hallberg

Foto: Matton

● Kerstin Lövgren är barnskötare på förskolan Mätbandet i Trollhättan. Efter närmare 30 år i yrket har hon, tillsammans med ett 100-tal andra, påbörjat kursen "Pedagogiskt arbete i förskola och fritidshem" på Högskolan Väst. Ambitionen är att hon i höst ska fortsätta på högskolans Lärarprogram med inriktning mot barn- och ungdomsvetenskap, med målet är att bli lärare i förskolan.

Jag har stämt träff med Kerstin för få veta hur hon tycker att det är att börja läsa, vilka förväntningar hon har och varför hon vill satsa på att utbilda sig.

FÖR YRKESVERKSAMMA

Den specialframtagna utbildningen för barnskötarna inleds med vårens introduktionskurs på 15 hp. Den har både när det gäller behörighetskrav och metodik till viss del nya former. Utbildningen vänder sig till personer som har yrkeserfarenhet från barnomsorg, men som inte har relevant högskoleutbildning. Utbildningen ges delvis på distans under 8 terminer och leder till lärarexamen. Högskolan har beviljats dispens från gängse behörighetsvillkor* av Högskoleverket (HSV).

– Det är spännande att HSV har fattat ett beslut som innebär att man kan kombinera studier och arbete på ett nytt sätt. Att de ser positivt på vårt upplägg med introduktionskursen och individuella bedömningar känns mycket tillfredsställande, säger **Lena Garberg**, föreståndare på Forum för skolutveckling på Högskolan Väst, som ansvarat för utvecklingen av utbildningen.

SPÄNNANDE MÖTEN

Vårens kurs har lockat studenter från hela regionen. Utbildningens första del innehåller bland annat reflektion över rollen

som pedagog, gruppens påverkan på barn, studier av vetenskapliga texter som rör barns perspektiv samt språkets användning i mångkulturella sammanhang.

– Det känns redan väldigt stimulerande och utvecklande. Det blir också många spännande möten när vi som är "gamla i gården" blandas med nyutexaminerade, yngre barnskötare. Jag tror att bara det utbytet kan ge mig mycket ny inspiration, säger Kerstin.

Hon är redan ivrig att få fortsätta sina studier till lärare till hösten.

– Jag har funderat på att vidareutbilda mig länge och gjorde ett försök när Kunskapslyftet var aktuellt på 90-talet, men det blev aldrig något ordentligt. Nu får jag en ny chans att visa vad jag kan. Jag vill kunna kombinera praktiskt kunnande med teori. Både för att förhoppningsvis få bekräftelse på att det jag redan gör är rätt, men även för att få nya verktyg att använda mig av. Att bli en bättre pedagog helt enkelt, säger Kerstin.

UTVECKLAR VERKSAMHETEN

Med vid samtalet med Kerstin sitter också rektor **Britt Holmkvist Sundfeldt**. Hon ser det som ett stort plus att en av hennes medarbetare har påbörjat utbildningen. Hennes förhoppning är att det ska ge verksamheten nya injektioner.

– Vi har alltid lagt stor vikt vid kompetensutveckling och Kerstins nya kunskaper kommer säkert att tillföra mycket nytt. De senaste åren har stora insatser gjorts vad gäller barns språkutveckling och både jag själv och mina medarbetare har utvecklats mycket tack vare dessa insatser, berättar Britt.

Båda tycker att förskoleverksamheten har förändrats och att det är ganska stor skillnad på arbetets innehåll idag.

– Det som kanske tidigare handlade mer om att skapa en trygg miljö för barnen handlar idag också om lärande i

större utsträckning. Vi arbetar med ett reflekterande arbetssätt där vi lyssnar in barnen mer. Barnen idag är också mer vetgiriga, öppna och spontana, samtidigt som de kan vara mer oroliga. Det är en komplex miljö så det är inte konstigt att behovet av ny kunskap är stort, säger de.

GEMENSAMMA DISKUSSIONER

Det var i just sådana här diskussioner med förskolor och arbetsgivare som idén väcktes att skapa en utbildning som kunde passa redan yrkesverksamma, där de kunde få nytta av redan förvärvat kunskap.

På Trollhättans stad arbetar **Helene Andersson** som utvecklingsledare med uppgift att stödja övergripande strategisk verksamhetsutveckling. I detta ligger även kompetensutveckling.

– Diskussionerna kring den nya utbildningen började för flera år sedan. Då fanns tankar på att genomföra någon form av "lightvariant" av lärarutbildningen, men det visade sig att de exempel som fanns inte varit särskilt lyckosamma. Högskolan arbetade då fram det förslag som nu blivit verklighet och som jag tycker känns mycket bra, berättar Helene.

EN SATSNING FRÅN DEN ENSKILDE

Hela utbildningen tar fyra år. I Trollhättans stads fall garanterar kommunen en tjänstgöring på 50 procent, vilket ses som ett tydligt åtagande från kommunens håll. Viss ekonomisk hjälp till litteratur kommer också att finnas. Men Helene Andersson är tacksam för den satsning den enskilde själv är beredd att göra på utbildningen.

– Jag tror att vår positiva inställning till all kompetensutveckling formar ett klimat som jag hoppas ger avtryck hos våra medarbetare. Samarbetet med högskolan är jätteviktigt för oss, avslutar Helene. ●

ENTREPRENÖRSKAP – ETT MÅNGFACETTERAT BEGREPP

Enligt ordboken är en entreprenör en initiativ- och uppfinningsrik egen företagare. Men **Elisabeth Jansson** från Högskolan Väst menar att innebörden är betydligt mer mångfacetterad än så. I sin doktorsavhandling i företagsekonomi reder hon ut den inneboende paradox som ligger i begreppet entreprenörskapande.

● I avhandlingen **“Paradoxen (s)om entreprenörskap: En romantisk ironisk historia om ett av-vikande entreprenörskapande”** har Elisabeth Jansson, försökt “omfamna paradoxen entreprenörskapande”. Entreprenörskap är, konstaterar hon, ett svårfångat och mångfacetterat fenomen som inte går att definiera.

Hennes slutsats är att det i själva begreppet entreprenör ligger en inbyggd, men nödvändig motsättning. I entreprenören finns en kreativitet och en inneboende frihetslängtan - en strävan bort från normerna. Samtidigt finns ett behov att legitimera sig i normerna, för annars finns inget att bryta med. Man kan aldrig vara en entreprenör, bara sträva efter att bli en. I samma stund som man ser sig själv som entreprenör upphör man att vara det. Det är paradoxen i den eviga strävan att både vara avvikande och att ha en tillhörighet i det normala som utmärker entreprenörskapet.

Med avhandlingen vill Elisabeth Jansson vidga perspektivet och få bort fokus på tillväxtfrågor när man talar om entreprenörskap. Avhandlingen ska ses som ett teoretiskt och metodologiskt bidrag till hur vi kan se på fenomenet ur ett mer filosofiskt perspektiv.

Avhandlingen är framlagd vid Stockholms universitet. ●

PATIENTERS DELAKTIGHET

Tillmötesgående atmosfär, emotionellt gensvar, samförstånd och rättigheter. Det är faktorer som har betydelse för patienters delaktighet i egen vård. Det konstaterar **Inga Larsson** från Högskolan Väst i sin doktorsavhandling i vårdvetenskap.

● Med avhandlingen **“Patient och medaktör. Studier av patientdelaktighet och hur sådan stimuleras och hindras”** bidrar Inga Larsson till kunskapsutvecklingen om vad som stärker patienters delaktighet i egen vård. I avhandlingen klargör hon företeelsen patientdelaktighet, samt beskriver hur delaktighet stimuleras respektive hindras. Studierna baseras på fokusgrupper och intervjuer med såväl patienter som sjuksköterskor.

Inga Larssons forskningsresultat visar att faktorer som tillmötesgående atmosfär, emotionellt gensvar, samförstånd och rättigheter främjar patientdelaktigheten. Som sjuksköterska är det viktigt att få patienten att känna sig uppmärksammad som person och att visa ett genuint intresse för denne. Av betydelse är även förmågan att anpassa den information som ges utifrån patientens behov och att ta tillvara dennes kunskaper. För att patienten ska känna delaktighet måste det också ges utrymme för både medbestämmande och självbestämmande. Inga Larsson fann däremot att delaktigheten hindras när patienten blir bemött utan empati och inte upplever sig ha möjlighet till inflytande. Fler hindrande omständigheter hittade hon i vårdorganisationens kvardröjande strukturer men också i attityder.

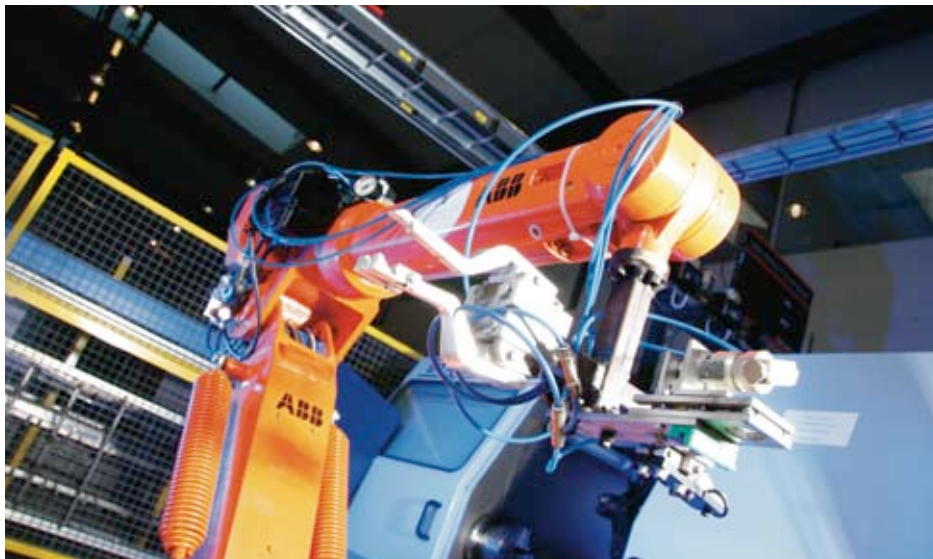
Avhandlingen är framlagd vid Sahlgrenska Akademin, Göteborgs universitet. ●

NYTT, UNIKT OCH SPÄNNANDE

En komplett "fabrik". En dynamisk miljö med gränsöverskridande möten. En spännande plats för utbildning, forskning och företag där idéer föds och utvecklas.

Produktionstekniskt Centrum (PTC) är nytt, unikt och ser ut att bli just så bra som **Per Nylén** och **Anna-Karin Christiansson** vid Högskolan Väst har hoppats på.

Text: Karin Ljungman

Foto: Andreas Johansson

- PTC är Sveriges mest välutrustade produktionstekniska laboratorium och ligger på Innovatum-området i Trollhättan. Överst i byggnaden har Innovatum Teknikpark sina lokaler, på andra våningen finns Högskolan Väst och i bottenvåningen produktionstekniska utrustningar samt företag. Hittills är Volvo Aero, Saab Automobile, Teamster och RDS Robotics på plats. De företag som är involverade i forskningsprojekt kan hyra in sig i lokalerna, permanent eller tillfälligt, för att vara nära laboratorier och kompetens.

PTC fokuserar på termisk sprutning, automation och mätteknik, virtuell produktion, svetsning samt skärande bearbetning. Nyligen startade även två projekt inom AIL (arbetsintegrerat lärande). Totalt pågår 40 olika projekt vid PTC idag.

OLIKA KOMPETENSER GER HELHETSSYN

Per Nylén och Anna-Karin Christiansson är nöjda med flytten. Äntligen har utrustning, personal och studenter inom

produktionsteknik samlats på en enda plats. När olika kompetenser möts finns möjligheter till tvärvetenskap och helhets-syn.

– Det är jätteroligt att vara här – nära kollegor, forskare och företag som jag samarbetar med i olika projekt. Nu träffar jag även dem som borrar och fräser; det gjorde jag inte förut. PTC är unikt i Sverige, säger Anna-Karin Christiansson, teknologie doktor i reglerteknik.

– Hela PTC präglas av nybyggaranda. Vi vill skapa något nytt och alla är delaktiga i det arbetet, säger Per Nylén, teknologie doktor i produktionsteknik och teknologie docent i robotteknik.

FORTSATT KONTAKTER MED CAMPUS

Ingen av dem är orolig för att kontakterna ska minska med kollegerna på campus. Det går snabbt och lätt att ta sig till campus för att delta i veckofikat på "sin" institution, besöka biblioteket eller delta i möten.

Sedan starten vid årsskiftet har 48 personer från Högskolan Väst flyttat in på PTC. Runt 20 av dem är doktorander och 10 är studenter som gör sina examensarbeten. **Henri Hansson, Inger Eriksson**

och **Jim Nilsson** är snart klara mekatronikingenjörer. De trivs på PTC och uppskattar att ha produktionsteknisk utrustning, avancerade programvaror och lärare på ett och samma ställe.

Först i höst kommer högskolan att bedriva reguljär undervisning på PTC, men redan nu använder KY (Kvalificerad Yrkesutbildning) lokalerna och även gymnasieskolan är välkommen.

PTC har ett omfattande internationellt utbyte. På centret finns för tillfället fyra franska utbytesstudenter och 17 indiska ingenjörstudenter.

NÄRMARE SMÅFÖRETAGEN

Tidigare har högskolans forskare haft svårt att nå ut till småföretagare, som ofta hyser respekt och något av misstro mot den akademiska världen. Per Nylén och Anna-Karin Christiansson tror att den industrimiljö som PTC utgör ska underlätta kontakterna och tänker sig både projekt och seminarier. Med PTC har Högskolan Väst fått en ny konkurrensfördel. En så unik miljö kan göra det lättare att rekrytera såväl studenter som forskare. •

AIL-ARBETE PÅ FRAMMARSCH

Det är drygt fyra år sedan Forum för arbetsintegrerat lärande inrättades på Högskolan Väst. Föreståndare **Lars Svensson** kan konstatera att det långsiktiga arbete som lagts ner på att etablera högskolans AIL-profil har gett resultat.

Text: Bodil Järnerot

Foto: Andreas Johansson

- De insatser som görs på Högskolan Väst för att koordinera forskning och utveckling av pedagogiska metoder för arbetsintegrerat lärande samordnas sedan 2004 av Forum för arbetsintegrerat lärande – F-WIL. Docent i informatik Lars Svensson är till och med årsskiftet forumets föreståndare. När det nu börjar bli dags för honom att summera de år som gått, ser han två huvudspår:

- Vi blir fler och fler som använder oss av AIL-pedagogiken på högskolan och det gläder jag mig särskilt åt. Dessutom har vi fått igång ett mer strukturerat arbete kring forskningen, säger han.

BYGGER UPP VITAL FORSKNINGSMILJÖ

När det gäller just forskningen pågår ett intensivt arbete med att bygga upp en vital forskningsmiljö med temat "Lärande i och för det nya arbetslivet" på högskolan. En pedagogikprofessor med AIL-inriktning håller på att rekryteras. Vidare har sex projektgrupper med varsin vetenskaplig ledare etablerats. Dessa grupper kommer att arbeta med AIL-

frågor utifrån sina respektive forskningsområden.

Att den mångvetenskapliga ansatsen stärkts märks också på att samarbetet med högskolans industriprocessforskare blivit starkare. Ett resultat av det samarbetet är den programförklaring för en KK-miljö som högskolan skickat in (se notis härintill).

Men det är inte bara samarbetet inom högskolan som ökat, utan också mellan högskolan och andra partners – både nationellt och internationellt. Ett exempel är Högskolan Västs samarbete med LinCS vid Göteborgs universitet – en av de forskningsmiljöer som Vetenskapsrådet stöttar i satsningen "Linnéstöd för starka forskningsmiljöer".

MENTORPROGRAM OCH FADDERFÖRETAG

Också på det pedagogiska planet har det hänt saker under senare tid. De kontinuerliga utvecklingsdiskussioner som förs internt har bland annat resulterat i att ett mentorprogram dras igång på högskolans personalvetarprogram och fadderföretagsverksamhet på ekonomiprogrammet.

– Jag vill också lyfta fram vår nya rapportserie för AIL-arbete. Att samla och

dokumentera vårt arbete tror jag kommer att underlätta framväxten av högskolans AIL-identitet, säger Lars Svensson.

I syfte att stärka AIL-identiteten planerar man också att etablera F-WIL på en fysisk plats på högskolan.

– Allt vi gör vilar på värdegrunden att studier och arbete ska integreras. Vi är på väg att i ett internationellt perspektiv bli en stor spelare inom arbetsintegrerat lärande, säger Lars Svensson. •

HÖGSKOLAN SATSAR PÅ KK-MILJÖ

Högskolan Väst siktar med programmet "Samproduktion av kunskap och kompetens i och för det nya arbetslivet" på att bli en av de KK-miljöer som KK-stiftelsen kommer att satsa på de närmaste tio åren. Totalt satsar KK-stiftelsen 1,5 miljarder kronor på att bygga upp spetsmiljöer i världsklass med fokus på kunskap och kompetens vid landets nya universitet och högskolor. Syftet är att stärka Sveriges konkurrenskraft. De första miljöerna beräknas starta i början av 2009. Den KK-miljö Högskolan Väst vill bygga upp har en övergripande AIL-profil. Basen för samproduktionen är den vitala forskningsmiljön "Industriprocesser" och arbetet som bedrivs på Produktionstekniskt centrum i Trollhättan och de många beröringspunkterna som finns med forskningen inom temat "Lärande i och för det nya arbetslivet". Högskolan Väst bedömer att man under de två första åren behöver cirka 25 miljoner kronor för att realisera de idéer som beskrivs i programförklaringen som skickats till KK.

FUNDRAISING

ska stärka Högskolan Väst

25 miljoner kronor fram till invigningen i september. Det är kampanjmålet för det fundraisingarbete Högskolan Väst drog igång i höstas.

Text: Bodil Järnerot

Foto: Andreas Johansson

● Satsningen på fundraising är ett sätt för Högskolan Väst att med kraft och oberoende stärka och utveckla innehållet i verksamheten. Arbetet tar sin utgångspunkt i högskolans "Vision 2015". I den står bland annat att läsa att högskolan ska vara en utmanande högskola med tydligt fokus på studenten och lärandet. Andra nyckelord är arbetsintegrerade lärande samt praxisnära, tillämpningsbara forskning.

TRE KÄRNOMRÅDEN

Inledningsvis kommer tre kärnområden prioriteras i fundraisingarbetet:

- Studenter
- Forskning
- Byggnader och inredning.

Sätten att stödja högskolan på kan variera, men målet är att det till campusinvigningen den 12 september ska finnas gåvor, överenskommelser och tecknade avtal motsvarande en sammanlagd summa av 25 miljoner kronor.

Ett av de företag som nu är på väg in i en långsiktig överenskommelse med Högskolan Väst är Volvo Aero Corporation.

– Vi har samarbetat med högskolan länge, både när det gäller exempelvis co-op och forskning, men vi har inte gått in med sponsring på det här sättet tidigare. För oss är Högskolan Väst viktig att satsa på ur både rekryterings- och

forskningsperspektiv, säger **Ingela Rörstad**, senior vice president på Volvo Aero.

LÅNGSIKTIGT ENGAGEMANG

Det avtal företaget är på väg in i består av två delar. Den första delen handlar om ett tioårigt åtagande där Volvo Aero går in och sponsrar en föreläsningssal med 175 000 kronor per år. Den andra delen är kopplad till studentrekrytering och aktiviteter som kan få fler ungdomar att utbilda sig inom teknik. Riksfinalen i Teknikåttan som avgörs på Högskolan Väst nästa år, är en av de satsningar Volvo Aero kan tänka sig att stötta.

Mer information om högskolans fundraisingarbete hittar du på www.hv.se under "Samverkan". ●

UPPSKATTAD .. UPPKÖRNING

ger säkrare sjuksköterska

Det är torsdag morgon på avdelning 52 på NÄL (Norra Älvsborgs Länssjukhus). Idag väntar klinisk slutexamination för studenten Louise Ekehage. För den som blir godkänd känns det som att få ett kvitto på att man klarar jobbet som sjuksköterska och kan få sin efterlängtade legitimation.

Text: Karin Ljungman

Foto: Andreas Johansson

● Slutexaminationen sker i slutet av en praktikperiod på nio veckor under den sista terminen. Redan under fjärde terminen har studenten prövat på en klinisk examination på begränsade moment, men slutexaminationen är mer omfattande.

Provet består av en individuell, skriftlig del och en praktisk. Den skriftliga delen behandlar kliniska frågor utifrån två fingerade patienter. Den praktiska genomförs i vården. Under tre timmar samlar studenten in data om en patient, bedömer dennes tillstånd och vårdbehov samt föreslår och genomför åtgärder. En ansvarig sjuksköterska bedömer studentens förberedelser, kunskaper, omvårdnad med mera och poängsätter kunskaperna i ett formulär. Därefter träffas student, sjuksköterska och lärare från Högskolan Väst för att diskutera hur det gått och varför.

UPPSKATTAD FEEDBACK

– Syftet är att mäta att studenten har de kliniska kunskaper som en nyutexaminerad sjuksköterska förväntas ha. Studenterna uppskattar att få en fördjupad feedback och tips inför framtiden. De blir säkrare i sin roll när de ser vad de klarar. Det är ungefär som att ta körkort, säger **Angelika Fex**, universitetsadjunkt i vårdvetenskap och ansvarig för nationell, klinisk slutexamination på Högskolan Väst.

För att bedömningen ska bli så objektiv som möjligt är den sjuksköterska som bedömer studenten inte hennes ordinarie handledare. I slutänden är det läraren som har betygsansvar och betyget, godkänd eller underkänd, ges direkt. Det grundas på en helhetsbedömning utifrån sjuksköterskans iakttagelser och samtalet efter. Betyget ges i slutet av samtalet, efter några minuters enskild konferens mellan läraren och sjuksköterskan.

De allra flesta klarar den kliniska

slutexaminationen. Av dem som underkänns väljer vissa att göra studieuppehåll, medan andra inom kort gör en ny praktikperiod och en ny, klinisk slutexamination.

”VET VILKA KRAV SOM VÄNTAR”

Några nackdelar med systemet ser varken Angelika Fex eller huvudhandledaren **Mona Johansson** på NÄL. Utvärderingar visar att så gott som alla involverade studenter, sjuksköterskor och lärare tycker att den kliniska slutexaminationen är bra. Visst kan studenten vara nervös, men den som jobbar i vården måste kunna hantera stress. Anspänningen brukar släppa när man tar sig an patienten.

– Studenten kan snart vara en kollega och vet vilka krav som väntar. Formuläret är till väldig hjälp och har bra struktur, säger Mona Johansson, som har lärt sig att anteckna under examinationen för att ha underlag till diskussionen med studenten och läraren.

– De studenter som jag har examinerat har varit jättenöjda efteråt. De har haft möjlighet att diskutera och förklara sitt agerande, och de har fått ett kvitto på att de klarar sitt jobb.

Både Mona och Angelika tycker att det är bra med en fast grupp av sjuksköterskor som examinerar studenterna för att bedömningen ska bli så kompetent och rättvis som möjligt.

Mona påpekar att även patienterna är mycket nöjda. De tillfrågas alltid om de vill medverka och nästan alla säger ja, glada över att få göra en insats och själva få uppmärksamhet.

”VÄXTE SOM MÄNNISKA”

En tidigare student som gjort klinisk slutexamination är **Mervi Andelin Andersson**. Hon blev legitimerad sjuksköterska i januari 2008 och jobbar sedan dess på avdelning 8 på Uddevalla sjukhus.

– Det är nödvändigt med klinisk slutexamination för att visa att man inte enbart har teoretiska kunskaper >>>

Mona Johansson t.v., Louise Ekehage och Angelika Fex ser bara fördelar med den kliniska slutexaminationen.

utan även praktiska. Under hela utbildningen kunde man fråga sin handledare hur man skulle göra, men nu gällde det att först självständigt avgöra hur patienten mår och agera utifrån det. För första gången sedan jag började på högskolan fick jag en ingående individuell feedback – jag växte som människa.

Mervi förberedde sig noggrant genom att samla information om patienten, välja ut det väsentliga och sedan påbörja omvårdnaden. Hon tänkte högt och konsulterade ansvarig sjuksköterska för att få respons direkt. All viktig information om patienten måste också nå alla berörda yrkesgrupper.

– För en snart nyutbildad sjuksköterska är det inte lätt att vara arbetsledare och tilldela erfarna undersköterskor relevanta arbetsuppgifter. Men för att vården ska fungera måste man kunna delegera, säger Mervi Andelin Andersson.

Hur gick det då för Louise Ekehage i artikelns inledning? Jo, hon blev godkänd.

– Jag fick en helhetsbild av arbetet. Dessutom var det lärorikt – nu vet jag vad jag behöver tänka på i framtiden, säger Louise, lättad och glad över att ha klarat sig. ●

NATIONELL MODELL GER LIKARTAD KUNSKAPSNIVÅ

Nationell klinisk slutexamination startade som ett samarbetsprojekt mellan Högskolan Väst, Högskolan i Kristianstad samt universiteten i Karlstad och Umeå hösten 2003 och avslutades hösten 2005.

Syftet var att utveckla, pröva och utvärdera en gemensam modell för att examinera studentens kliniska kompetens utifrån de krav som man kan ställa på en nyutbildad sjuksköterska.

Bakgrunden till projektet var att Socialstyrelsen hade riktat kritik mot de nyutbildade sjuksköterskornas kliniska kompetens. Landets sjuksköterskeutbildningar har allt mer fokuserat på akademiska frågor för att möta de generella krav som ställs på en högskoleutbildning. Samtidigt blir patienterna allt äldre och mera vårdkrävande, och sjukvården struktureras om. Det ställer nya krav på den nyutexaminerade sjuksköterskan och på nya kunskaper och förändrade examinationer under utbildningen. På Högskolan Väst har kliniska examinationer funnits sedan mitten av 1990-talet. Därför var det naturligt för Angelika Fex och Olle Söderhamn att engagera sig i samarbetsprojektet. Numera har Olle ersatts av Ann-Charlott Wikström.

Goda erfarenheter

Erfarenheterna av projektet var så goda att det nu är obligatoriskt med klinisk slutexamination vid 7 av 29 sjuksköterskeutbildningar i landet. Fler lärosäten arbetar med att införa examinationen. Målet är att alla ska införa samma modell så att man vet att sjuksköterskelegitimationen borgar för en likvärdig kunskapsnivå, oavsett var i landet studenten är utbildad.

En styrelse ansvarar för examinationens fortsatta utveckling. Representanter från olika högskolor med examinationen som obligatorium roterar i styrelsen, i vilken även en person från Svensk Sjuksköterskeförening ingår. Examinationen har visat att Högskolan Västs studenter har samma kunskapsnivå som studenter från övriga lärosäten. Man har upptäckt gemensamma kunskapsluckor, vilket ger möjlighet till pedagogiska åtgärder. Socialstyrelsen är positiv till idén att mäta och förbättra den kliniska kompetensen, och i dialog med Högskoleverket lyfts frågor om studentens rättssäkerhet i samband med examinationen.

Maj-Britt Stenberg ställde gärna upp som patient vid Louise Ekehages kliniska slutexamination.

GÄSTTYCKAREN

”Jag är inte förvånad över högskolans snabba utveckling”

• DU HAR FÖLJT HÖGSKOLAN VÄST UNDER MÅNGA ÅR. VAD SÄGER DU OM HÖGSKOLANS UTVECKLING?

Jag borde kanske vara överraskad över att utvecklingen gått så snabbt, men det är jag inte. Och utvecklingen har gått i exakt den riktning jag hoppats på, med inriktningarna mot arbetsintegrerat lärande och industriprocesser. Jag tror det har varit klokt att koncentrera sig på några områden och att ta ett steg i taget. Högskolan har nu både en imponerande bredd och ett djup och jag tycker att man jobbar på ett bra sätt.

VAD SER DU FÖR FRAMTIDA UTVECKLINGS-MÖJLIGHETER?

Satsningen på den nya Human Factorsutbildningen, som har en bredd mot både teknik och beteendevetenskap, är ett bra sätt för att lyfta upp det positiva med att jobba med människa och teknik och att rekrytera fler till tekniska utbildningar. Det behövs. Andra framtida möjligheter för högskolan ser jag exempelvis inom det marina, bioteknik och landsbygdsutveckling. Men högskolan måste få mer än de knappa 30 miljoner man får idag i statligt forskningsanslag. Det kan högskolan lyckas med om man lyfter upp sin betydelse för produktionen i regionen. Via Innovatum och Produktionstekniskt Centrum finns fler utvecklingsmöjligheter.

LARS BÄCKSTRÖM, LANDSHÖVDING I VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Lars Bäckström är sedan januari 2008 landshövding i Västra Götalands län. Han var under många år riksdagsman för Vänsterpartiet. En av de frågor han drev var etableringen av ytterligare en högskola i Västra Götaland. Det blev sedermera Högskolan i Trollhättan/Uddevalla, nuvarande Högskolan Väst.

PTC JA, VILKA MÖJLIGHETER SER DU DÄR?

En möjlighet att knyta forskarsamhället och företagen närmare varandra. PTC-samarbetet kan leda till miljö- och marknadsvinster och konkreta resultat som att utveckla energisnåla motorer och ställbara vingar. Det finns en stor miljömedvetenhet bland företagen idag.

HÖGSKOLAN VÄST ÄR JU ETT AV FLERA HÖGRE LÄROSÄTEN I VÄSTRA GÖTALAND. HUR SER DU PÅ ROLLERNA?

Det handlar i viss mån både om samma roller och olika roller. Jag har förståelse

för diskussionen om internationella centers of excellens, men de regionala högskolorna är oerhört viktiga för både länets och nationens utveckling. En regional högskola rekryterar bredare grupper än ett universitet. Det är viktigt för näringslivet och Sverige behöver fler tekniker. Dessutom är högskolorna bra på att fånga upp de regionala särdragen, vilket gör att de får en nära samverkan med samhället på ett sätt som universitetet har svårare för. Högskolorna och universitetet kan i sin tur stödja varandra genom ömsesidig samverkan.

HUR KAN HÖGSKOLAN VÄST BLI ÄNNU BÄTTRE PÅ SAMVERKAN?

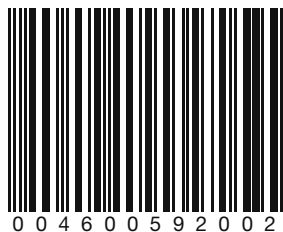
Högskolan Väst är en av de högskolor som är bäst på att samverka, mycket tack vare profilen arbetsintegrerat lärande. Samverkan kan bli ännu bättre genom kontinuerliga träffar kring olika projekt man jobbar med. Och genom att förankra det arbete som görs, både gentemot politiker och företag.

TILL SIST: VAD HAR DU SJÄLV FÖR RELATION TILL HÖGSKOLAN VÄST?

Jag ser mig som en av högskolans faddrar och betraktar mig som medlem i Högskolan Västs supporterklubb! •

Text: Bodil Järnerot

Foto: Anders Wejrot

B

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

invigning

NYA CAMPUS

Välkommen till
Öppet Hus lördag den
13 september kl. 11 - 15

Ta med familj och vänner och besök Sveriges modernaste studiemiljö! Upplev vårt nya campus genom att ta del av aktiviteter i vår aula, vårt bibliotek, vårt kreativa centrum, det nya kårhuset samt på restaurang Västan.

Löpande information och program hittar du på www.hv.se

Freddag 12 september invigs Högskolan Västs nya campus i Trollhättan med festligheter för personal och inbjudna gäster.

HÖGSKOLAN VÄST